

Väggen ut

Nummer 1, 2004 pris 40 kr

A close-up photograph of a person's hand holding a small, crumpled white paper bag. The hand is positioned over a pile of trash on a paved surface. To the right of the hand, a yellow matchbox is visible. The background shows more debris and a person's leg in blue jeans.

***Fungerande alternativ till
sprututbytesprogrammet!***

***Anstaltsteam
inom KRIS Sverige***

Litauiskt studiebesök

Redaktörens rader...

Nytt år och nya tider. Vi står nu åter inför ett år fyllt av utveckling inom organisationen KRIS. Det hände mycket under förra året och kommer så att ske under detta år.

KRIS blir allt eftersom tiden går en mer erfaren förening med speciell inriktning på kriminalitet. *Finns* det fler som oss? Kunskapen ökar och abetet breddas.

En av flera glädjande nyheter är att anstaltsteamet från olika lokalföreningar träffas regelbundet och strukturerar upp sitt arbete.

En annan är att KRIS Litauen invigdes i början av mars. Ytterligare en är att Vägen ut köpts in av kriminalvårdsstyrelsen för att skickas ut till varje anstalt och häkte i Sverige.

Ännu en trevlig nyhet är att fler journalister och skribenter hört av sig för medverkan i redaktionen.

Det finns många små guldkorn som vi på redaktionen skall försöka förmedla till er medlemmar och övriga läsare under kommande år.

Michael Thyberg/Chefredaktör

Redaktionen

Jurist

Anna Hedman
krisjuristen@kris.a.se
054-21 60 55

Medlemsinfo

Kenneth Markström
maxemus1@telia.com
0736-88 19 32

Reportage

Marlene Nordin
marlenen2002@yahoo.com
0738-38 39 82

Bakom murarna

Johanna Bodin
johanna.bodin@kris.a.se
0706-66 04 09

Reportage

Evelina Crabb
evekr735@student.liu.se
0703-09 37 50

Innehåll:

Omslag: Injektionslösning i Oslo
foto: Kristina Hillgren

<i>info och Chefredaktörens rader</i>	<i>sid 2</i>
<i>Innehåll</i>	<i>sid 3</i>
<i>Alternativ till sprututbytet</i>	<i>sid 4</i>
<i>Anstaltsteam</i>	<i>sid 7</i>
<i>Litauiskt studiebesök</i>	<i>sid 8</i>
RIKSKRIS	<i>sid 10</i>
<i>forts. anstaltsteam</i>	<i>sid 14</i>
<i>NBV-sidor</i>	<i>sid 15</i>
Medlemsinformation	sid 19
<i>Röster bakom murarna</i>	<i>sid 20</i>
<i>Om utanförskap</i>	<i>sid 21</i>
<i>Hinder & möjligheter</i>	<i>sid 22</i>
<i>KRIS landet runt</i>	<i>sid 24</i>
<i>MOB-projekten</i>	<i>sid 25</i>
<i>KRIS-Juristen</i>	<i>sid 26</i>
<i>Testa dina vingar</i>	<i>sid 27</i>
<i>KRIS arbetspool</i>	<i>sid 28</i>
<i>Art of living/Syväpuro</i>	<i>sid 29</i>
<i>Annons/information</i>	<i>sid 30</i>
<i>Annonser</i>	<i>sid 31</i>

AVP

Alternativ till
Våld
Projektet

- Erbjuder kreativa konfliktlösningar som förändrar människors liv.
- Hjälper människor att skapa goda relationer och ett fredligt samhälle.
- Ger insikt i hur fysiskt och psykiskt våld påverkar vårt samhälle

AVP är politiskt och religiöst obundet.

AVP Sverige
Föreningen
Alternativ till Våld Projektet

Adress: Box 1099
181 22 Lidköping
Tfn: 08 - 31 55 85
Postgiro: 27 00 42 - 5 (AVP Sverige)
Epost: avpsverige@hotmail.com
Hemsida: www.avpsweden.nu

Vi trycker Vägen ut

info@linderothstryckeri.se

Box 144
643 22 Vingåker

Fungerande alternativ till sprututbytesprogrammet!

Foto: Michael Thyberg

Björn Fries är regeringens narkotikapolitiska samordnare och anser att försöksverksamheten om sprututbytesprogrammet i Lund borde permanentas

MOB, (Mobilisering mot narkotika) och **Björn Fries** anser att sprututbytesprogrammet som pågått i Lund är ett tillfredställande och bra projekt. Från olika partier har politiker varit på studiebesök för att granska verksamheten i Lund. Vad de inte gjort är att studera andra kanske vettigare verksamheter. Vägen ut gjorde ett besök i Uppsala och träffade de som arbetar inom narkotikabekämpningen där. Vi upptäckte att det finns andra och kanske bättre alternativ än att ge en narkoman en service med sprutor istället för mänsklig vård.

Av: Michael Thyberg

Försöksprojekt med fria sprutor

Sedan slutet av åttiotalet har ett projekt med att dela ut rena sprutor till missbrukare pågått i Malmö. **Kerstin Tunving**, tidigare projektledare för sprututbytet, hävdade att detta var en ren HIV-prevention. Alltså förebyggande av HIV smitta bland injektionsmissbrukare. Man menade även att detta var en human åtgärd gentemot narkomanerna. Även kallat ”*harm reduction*” = smärtlindring.

Under den tid som projektet inleddes började HIV bli känt. Stockholm hade då redan många smittade narkomaner. Malmö missbrukare hade klarat sig ganska bra, men visst fanns det några fall redan då projektet startades. Göteborg och Stockholm är två städer som inte har haft denna försöksverksamhet med fria sprutor och där kan man konstatera att Göteborg klarat sig mycket bra när det gäller HIV-prevention. Stockholm har alltid haft en stor grupp smittade, och antalet är i stort sett oförändrat. **Hepatit C** smittan har dock ökat i södra Sverige under de senaste åren mer än i Stockholm. Vad som egentligen är effektiv HIV-prevention är svårt att avgöra. Man kan ha olika syn på konsekvenserna av fria sprutor. Många menar att om tillgången på sprutor ökar sker det även en ökning av nyrekryteringen och därigenom även en större spridning av HIV och hepatit. Då skulle det alltså inte göra varken till eller från med fria sprutor.

Förslag från MOB

Björn Fries, regeringens narkotikapolitiska samordnare och gruppen **MOB** (Mobilisering Mot Narkotika) har studerat försöket med fria sprutor och bedömt att verksamheten borde permanentas. Om förslaget går igenom kommer varje kommun att ansvara för uppbyggnaden av utdelning av sprutor. Man skall även kunna erbjuda vårdplatser i anslutning till detta. Kostnaderna för denna verksamhet får varje kommun stå för själva.

Omdiskuterat förslag upprör många

MOB har kritiserats hårt för förslaget. Journalisten **Lasse Strömstedt** sa vid narkotikapolisens årsmöte i Västerås, att förslaget är förberedande till brottslig verksamhet. Narkotikalagstiftningen måste skrivas om vid ett genomförande av sprututdelningen. Kanske till och med ”för eget bruk” kan tolereras. Alltså att man kan tillåtas ha narkotika i små mängder för eget bruk utan att bryta mot lagen. Även **LVM-lagen** (lagen om vård av missbrukare) kan falla om detta genomförs.

Från regeringshåll har flertalet politiker besökt försöksverksamheten i Malmö. Man har fått se hur det praktiskt fungerar och varit nöjd, erfar **Vägen ut**. Vad man inte gjort är att granska andra alternativ. I Uppsala har man ett väl fungerande alternativ som *Vägen ut tittat* på.

HIV/hepatitprevention bland narkotikamissbrukare i Uppsala

Ett reaktiverat samarbete i smittskyddsfrågor, initierat av polisen, startade i juni 2001. Det följdes upp med en halvdagskonferens i slutet av året. Här väcktes också iden om att arbeta fram ett projekt för HIV/hepatitprevention. Det skulle bland annat innebära en möjlighet att utnyttja polisens blodprovstagningar i samband med drograttfylleri och ringa narkotikabrott, för att erbjuda missbrukarna att testa sig för hiv och hepatit (A, B, C) samt vaccinera sig mot hepatit A och B.

Ett förberedelsearbete skedde under 2002 och en projektplan togs fram. Pengar söktes från FHI (folkhälsainstitutet). En tillförordnad smittskyddsläkare, Seth Bergquist, fanns med och underlättade arbetet. De fick projektet godkänt och beviljades pengar av FHI. Projektet presenterades på den halvdagskonferens som hölls på hösten i Polishuset i Uppsala. Starten var tänkt att ske januari 2003, men försenades och projektet startade inte på allvar fören i april. I början uppstod missförstånd. Sjuksköterskorna som tog blodproven hos polisen trodde att det bara var iv-missbrukare (intravenösa) som skulle erbjudas test, vilket fordrade nya informationsinsatser. Efterhand har dock alltfler testats och vaccinerats. I projektet ingår också häkten och anstalter.

78 personer är testade varav:

- 72 män
- 6 kvinnor

Kategori:

- 26 intravenösa (medelålder 32,2 år)
- 52 ej intravenösa (medelålder 26,1 år)

Av de 78 totalt testade har största delen, 53 stycken, gjort detta i samband med blodprovstagning hos polisen. Ingen har hittills visat sig vara hivsmittad. Påvisande av antikroppar

Foto: Michael Thyberg

mot hepatit C är vanligast hos iv-missbrukare, 20 (65 %), hepatit A, 6 (26 %) och 1 (4.5 %) hepatit B. Av de 26 hade 19 tidigare delat spruta. Amfetamin var vanligaste drog bland iv-missbrukare med 52 % följt av heroin 22 %. Bland icke iv-missbrukare var cannabis dominerande drog med 27%. Anslutningen till vaccination var större bland icke iv-missbrukare. Socialtjänsten ska också uppmana sina missbrukare att testa sig som en del i projektet. Effekten är svår att beräkna men ett flertal klienter har besökt infektionskliniken.

I en sammanfattning biträdd av smittskyddsläkaren Staffan Sylvan med flera, konstateras att; *”ett brett samarbete mellan olika myndigheter kan framgångsrikt nå personer med tungt eller lätt missbruk, motivera dessa till HIV/hepatittestning samt förebygga en övergång till Injektionsmissbruk. Förebyggande vaccinering mot hepatit C och B bör på sikt kunna minska risken för nya omfattande utbrott av hepatit bland missbrukare”*

Siffror och sammanfattning är hämtade ur en presentation på läkarstämman den 25 november 2003. Nyhetsbyrån ”Drugnews” har omnämnt projektet som ett framgångsrikt smittskyddsarbete bland missbrukare i Uppsala och som ett alternativ till sprututdelning. Ett opinionsarbete mot sprututdelning riktat till partiernas riksdagsgrupper, har hänvisats till projektet.

Resultaten hittills hade inte varit möjliga utan ansträngningar från inblandade poliser, arrestantpersonal och sjuksköterskor. Det här visar att vi har all anledning från polis och anlidade sjuksköterskor att fortsätta verka för att de missbrukare vi tar in för blodprov erbjuds och uppmuntras att testa sig och att de underlättar den här verksamheten. I förlängningen är det givetvis till fördel för vår säkerhet och arbetsmiljö att vi förebygger hiv och hepatit och motverkar intravenöst missbruk.

Foto: Michael Thyberg

Kenneth Olsson, narkotikapolis i Uppsala är projektets ”pappa”. Kenneth har arbetat många år med dessa frågor och är inställd på att man måste använda mer konkreta metoder för att hjälpa missbrukarna bli drogfria istället för att ge dem fria sprutor och fortsätta droga.

Kriminella tjejer hamnar i bakvattnet och får sällan samma chans som killar

Foto: Peter Söderlund

Av: Ann Hagman/Michael Thyberg

– När unga kriminella gör brott är det vanligtvis inte tjejerna som är den mest aktiva. Det är i regel killen som åker fast och får kriminalvård eller behandling. De unga tjejerna blir kvar ute och hamnar i oftast i händerna på nästa kriminella kille. Detta mönster följer även med uppåt i åldrarna, men det är i unga år det är mest framgångsrikt att försöka bryta den kriminella livsstilen, säger **Gith Johnsson** på KRIS Stockholms ungdomsgrupp. Gith har själv varit kriminell i 23 år, men aldrig suttit inne.

Tisdagen den 4 november 2003 hölls ett seminarium kring ”kriminella tjejer” för politiker, fältarbetare, skolkuratorer samt övriga som arbetar med ungdomar i Stockholmsområdet.

Unga flickor har egenheten av att straffa sig själv, medan killarna straffar omgivningen. Killarna blir då den grupp samhället tar sig an och tjejerna glider emellan.

– Det är just detta vi kommer att arbeta med i vår grupp under nästa år, säger Gith Johnsson till Vägen ut och ler.

Anstaltsteamerna inom KRIS Sverige

Under flera år har KRIS bedrivit besöksverksamhet och motiveringarbete på fängelser runt om i landet. Tidigare fanns ingen samordning lokalföreningar emellan. KRIS Stockholms anstaltsteam tog initiativet till att försöka samordna arbetet och dra nytta av varandras erfarenheter, samt lägga upp en policy för hur arbetet bör utföras.

Av: Marlene Nordin

Under ett antal år har Kris besökt fängelser och häkten runt om i landet. Det finns kvinnliga och manliga anstaltsteam som med viss regelbundenhet besöker de intagna.

Anette ”Nettan” Riipinen som är anstaltsansvarig för kvinnorna berättar: Till en början gör vi bara ett besök för att visa att vi finns, och för att ge lite information om KRIS! De som gör dessa besök har oftast själva en historia ”bakom murarna”, och vill förmedla att det finns ett LIV även för dem på andra sidan.

– Efter att vi berättat lite om VÅR väg tillbaka, får tjejerna om så önskas enskilda samtal där vi kollar av om de ärligt och seriöst vill ha den hjälp vi kan erbjuda. Det är viktigt att villigheten finns. Märker vi att den gör det, så hjälper vi till att ordna så att bostad, sysselsättning och myndighetskontakter är klart inför frigivning, berättar ”Nettan” vidare.

Ungdomsförebyggande

Rickard Zamani berättar att han är en av dem som besöker Kronobergshäktets ungdomsavdelning. De jobbar med olika teman i grupp. Familjen är ett tema som ofta tas upp. Ungdomarna har haft sina föräldrar och

Foto: Michael Thyberg

syskon på besök. De har svårt att se sina anhöriga gråta vid avsked. Mycket rädslor ligger också i den väntade fängelsedom.

– Vi riktar oss till de ungdomar som vill förändra sin situation och har därmed hårda krav på de som deltar i grupperna. Vi hjälper också dessa ungdomar med myndighetskontakter, och upplyser dem om olika behandlingshem. Vi försöker också hjälpa dem att underlätta deras tid på anstalt, genom att tala om MÖJLIGHETERNA att göra något bra av sin tid där, skola, träning med mera.

– Ingen trodde på mig, men jag är ett levande bevis på att just ett fängelsestraff med rätt innehåll, kan vara vändningen till något nytt, fortsätter **Rickard**.

Samverkan

Anstaltsteamerna har som mål att mötas cirka fem gånger
Forst. på sid 14

RIKSKRIS flyttar

RIKSKRIS huvudkontor har flyttat från Vänersborg till Brålanda. Den nya adressen är: RIKSKRIS Storgatan 17, 465 60 Brålanda. telefon: 0521-140 00. E-post: info@kris.a.se

Förbundsordförande Christer Karlsson säger att han sparar kring sju mil om dagen i resor. Alltså sparar RIKSKRIS både bensin och arbetstid genom detta.

Om du flyttar

Om du som är medlem flyttar bör du meddela medlemsregistret detta. Detta kan göras på telefon 0911-106 81 eller genom ett mejl till: medlemsregistret@kris.a.se. Adressändringen bör ske i god tid innan du flyttar annars riskerar du att värdefull information samt tidningen uteblir.

KRIS Landskrona har också flyttat

Lokalföreningen i Landskrona har ny adress och den är följande:

KRIS Landskrona
Engelbrektsgatan 1
261 33 Landskrona

tel: 0418-598 20
e-post: landskrona@kris.a.se

Maria Beroendecentrum tjänar pengar på urinprovstagning för körkort

Numera kostar det 6 000 kronor för ett intyg av MBC i Stockholm. Intyget är ofta ett krav från länsstyrelsen för att utfärda ett körkortstillstånd för den med missbruksbakgrund. Dessutom skall enligt uppgift dessa prov lämnas med halvårs mellanrum och minst tre gånger. Alltså runt 18 000 kronor totalt. Detta är ett beslutat av privatiseringen av Maria mottagningen.

Litauiskt studio KRIS Stockholm

Av: Michael Thyberg

Ilona Amuleviciute från Litauen har under två veckor i december 2003 deltagit i verksamheten och tagit del av information om organisationen i Sverige. Ilona är en av dem som kommer att medverka till arbetet med införandet av KRIS i öst, ett projekt som RIKSKRIS driver.

Ilona Amuleviciute är 34 år och är bosatt i Vilnius, Litauen. Hon har själv en bakgrund som kriminell missbrukare men är sedan ett och ett halvt år drogfri. Ilona är utbildad jurist men har på grund av sin erfarenhet av sitt missbruk valt att hjälpa andra människor med samma problem. Ilona var under några veckor i Stockholm och följde det arbete som både KRIS lokalt och nationella samordningen utför.

Ilona har kommit i kontakt med KRIS Sverige genom det behandlingshem hon varit på i Litauen. Hennes intresse för att hjälpa andra i Litauen har väckts och hon kommer att genom ECAD (European Cities Against Drugs) eventuellt erhålla en anställning som projektkoordinator. En av hennes främsta uppgifter blir att samordna olika resurser i Litauen och därigenom kunna etablera KRIS i landet. Intressen från intagna i Litauen har genom många besök av RIKSKRIS väckts och man börjar ana att en lösning finns för dem med. RIKSKRIS har även haft samtal med Justitiedepartementet i landet. Intresset för att organisera sig ökar och arbetet med att starta KRIS Litauen fortsätter. Vägen ut kommer att vara med på invigningen av KRIS Vilnius i början av mars. Vi återkommer med ett reportage i juni numret.

Nya medarbetare till Väg

I arbetet med att producera en tidning ingår många olika moment. Det är allt ifrån ideér om innehåll, artikelförfattning, fotografering, layout, korrektur, montering och kontakt med tryckeriet. Allting tar mycket tid i anspråk.

Jag har länge sökt efter medarbetare till det redaktionella arbetet. Att bland annat göra olika fasta inslag i tidningen. Från och med nummer 1 2004 kommer **Johanna Bodin** från KRIS Umeå att producera sidorna "Röster bakom murarna" och **Kenneth Markström** från KRIS Nyköping kommer att sköta om medlemsinformations-sidan.

ebesök på m

Foto: Georg Kristiansen

Ilona Amuleviciute från Litauen kommer att medverka i arbetet med att etablera KRIS i landet.

en ut-redaktionen

Nya reportrar är **Evelina Crabb** från Norrköping och **Marlene Nordin** från Sundsvall. De kommer att göra reportage från olika delar i landet. Dessa frivilliga krafter hälsas välkomna till arbetet i med att göra tidningen för er läsare.

Medlemstidningen Vägen ut har även börjat nå läsare utanför Sverige. Missbrukarvården på Åland och Kriminalvården i Finland är några av våra utländska prenumeranter. Tidningen har även nått läsare i Bryssel. Detta tycker jag som redaktör känns oerhört givande och är ett betyg på att tidningen är omtyckt.

Michael Thyberg

Kriminalvårdstyrelsen ger KRIS bra betyg

Tolv lokala kriminalvårdsmyndigheter ger i en rapport KRIS gott betyg för den besöksverksamhet som föreningen driver på olika anstalter. Från anstalten i Haparanda och häktet i Luleå säger man - det är värdefullt att de intagna får kontakt med människor som tagit sig ur kriminalitet och missbruk och som kan fungera både som modeller och ge konkret stöd.

Några mindre nöjda kriminalvårdsmyndigheter rapporterar om att KRIS inte fullt ut följt sina åtaganden, men att avtalade besök är genomförda.

– Frivården instämmer, vi är mycket nöjda med arbetet som KRIS gör, säger Ann Klasson.

Nu kan du beställa KRIS loggan i färg till din mobil

SMS:a koden:
MH KRIS till 72332
kostnad 15 kronor

Fungerar endast för mobiler med färgdipslay samt att du har WAP aktiverat i mobilen.

Behöver du aktivera WAP kan du gå in på www.comviq.se/wap/
För andra operatörer kontakta leverantören. Tjänsten erbjuds av mobilhuset.se

KRIS spridning i Mars 2004

KRIS organisationen har nu brett ut sig ordentligt i Skandinavien. Totalt finns nu 25 lokala organisationer i fyra länder. Arbetet med att införa KRIS i andra länder sköts av RIKSKRIS i Sverige. Varje förening är dock en egen suverän organisation med eget organisationsnummer. Varje lokalförening kan söka medlemskap i RIKS.

CRIS-International kommer att så småningom ta sig an den Internationella samordning av KRIS i Skandinavien.

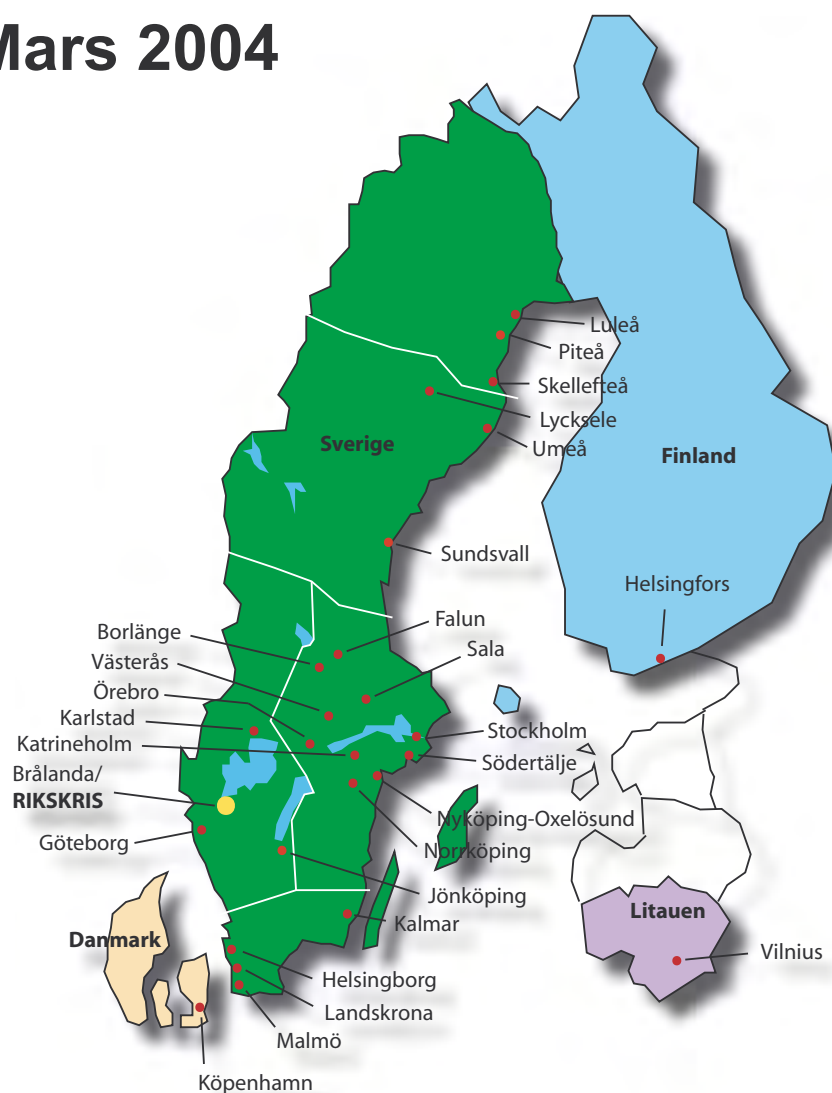
Hemsidor:

Sverige: www.kris.a.se

Danmark: www.kris-danmark.dk

Finland: www.kolumbus.fi/kris.kid/

Litauen: Under uppbyggnad

Adresser:

KRIS Borlänge
Allfarvägen 47
787 42 Borlänge
Tfn: 0243-124 55
borlange@kris.a.se

KRIS Kalmar
Storgatan 57
392 31 Kalmar
Tfn: 0480-207 91
Kalmar@kris.a.se

KRIS Luleå
Hummergatan 10
973 34 Landskrona
Tfn: 0920-889 89
lulea@kris.a.se

KRIS Piteå
Storgatan 12
94131 Piteå
Tfn: 0911-106 81
pitea@kris.a.se

KRIS Umeå
Slöjdgatan 8
903 25 Umeå
Tfn: 090-71 35 31
umea@kris.a.se

RIKSKRIS
Storgatan 17
465 60 Brålanda
Tfn: 0521-140 00
info@kris.a.se

KRIS Falun
Åsgatan 46
791 72 Falun
Tfn: 023-79 52 54
falun@kris.a.se

KRIS Karlstad
Vikengatan 14
652 26 Karlstad
Tfn: 054-21 60 33
karlstad@kris.a.se

KRIS Malmö
Bragegatan 6 b
214 30 Malmö
Tfn: 040-92 71 00
[malmo@kris.a.se](mailto:malmö@kris.a.se)

KRIS Stockholm
Tjärhovsgatan 34
116 21 Stockholm
Tfn: 08-615 19 20
stockholm@kris.a.se

KRIS Skellefteå
Box 207
931 22 Skellefteå
Tfn: 0910-533 10
skelleftea@kris.a.se

KRIS Göteborg
Heurlins Plats 11
413 01 Göteborg
Tfn: 031-14 51 58
goteborg@kris.a.se

KRIS Katrineholm
Läroverksgatan 8 nb
641 36 Katrineholm
Tfn: 0150-140 50
katrineholm@kris.a.se

KRIS Norrköping
Östra promenaden 16
602 27 Norrköping
Tfn: 011-13 72 43
norrkoping@kris.a.se

KRIS Sala
Bråstagan 2
733 30 Sala
Tfn: 0224-100 63
sala@kris.a.se

KRIS Sundsvall
Trädgårdsgatan 11
852 31 Sundsvall
Tfn: 060-15 12 11
sundsvall@kris.a.se

KRIS Helsingborg
Skaragatan 1
252 63 Helsingborg
Tfn: 042 - 13 22 95
252 63 Helsingborg
helsingborg@kris.a.se

KRIS Landskrona
Engelbrectsgatan 1
261 33 Landskrona
Tfn: 0418-598 20
landskrona@kris.a.se

KRIS Nyköping
Västra Tullgatan 1
611 30 Nyköping
Tfn: 0155-21 48 44
nykoping@kris.a.se

KRIS Södertälje
Orrstigen 1
151 63 Södertälje
Tfn: 08-550 413 26
sodertalje@kris.a.se

KRIS Örebro
Vasatorget 2
703 54 Örebro
Tfn: 019-33 51 97
orebro@kris.a.se

KRIS Litauen

- Snart är arbetet igång med att stödja frivivna i öst

Vilnius, Litauen. Ett kontor har nu etablerats för KRIS Litauens räkning i huvudstaden Vilnius. Kontoret ligger centralt i staden och har utrustats med komplett kontorsutrustning. Man har även köpt in material för renovering.

Ilona Amuleviciute är en av dem som kommer att börja arbetet med etablering av KRIS verksamheter i Litauen. Ilona har med stöd från RIKSKRIS fått kunskap om organisationens uppbyggnad och regelverk.

Justitiedepartementet i Litauen har hjälpt KRIS med en folder som nu skall delas ut till alla fängelser runt om i landet. Foldern är en av de viktigaste första kontakten landets fångar får med KRIS. JD kommer även att stödja KRIS med andra åtgärder.

Ryskt besök hos RIKSKRIS i Stockholm

Foto: Michael Thyberg

Gruppen som besökte RIKSKRIS NS (nationella samordning) bestod av kriminalvårdschefer, programansvariga för ungdomsanstalter samt socialarbetare från Sankt Petersburg.

Av: Michael Thyberg

Intresset från öst ökar kring det koncept KRIS verkar inom. Många delegationer har besökt KRIS Stockholm. Senast på besök var kriminalvårdsfolk från Sankt Petersburg här och delgavs information.

Syftet med besöket var att gruppen vill se på hur olika alternativ ter sig i arbetet med att stödja kriminella.

Ryssland har en annan kultur och en annan syn på hanteringen av kriminella. Man har en helt annan kriminell struktur i landet. Inte helt olik den ökända Italienska

maffians uppbyggnad som etablerades på allvar i början av 1900-talet i södra europa. Stora företag i Ryssland tar över vissa delar i frigivningsarbetet med bland annat att erbjuda arbete.

- Dessa företag kan vara uppbyggda av tidigare kriminella grupper, säger en av gruppens delegater.

RIKSKRIS' Peter Söderlund och Michael Thyberg berättade hur KRIS byggts från grunden och hur utvecklingen gått framåt. Ryssarna lämnade mötet med nya insikter om vårt arbete och en inbjudan till Sankt Petersburg.

Vägen ut i pdf-fil på hemsidan

På KRIS Sveriges hemsida finns **Vägen ut** numera att läsa. Tidningen ligger som pdf-fil och övriga uppgifter om redaktionen finns där.

Höjt anslag för informationsarbete

KVS (Kriminalvårdsstyrelsen) har nu beslutat hur mycket varje förening skall få och dessutom har KVS beslutat prenumerera på vår tidning **Vägen ut**. Den kommer att gå ut till alla anstalter med början med nummer 4, 2003. RIKSKRIS ansökte om 1,7 mkr men fick 1,025 mkr. Det vill säga en liten höjning med 100 tkr.

Dessa medel är enbart för att informera om **KRIS** och att motivera intagna att byta liv. KVS har gått på redovisade besök detta år och på de svar som har kommit in från myndigheterna. **RIKSKRIS** har en del pengar för utbildning av anstaltsmotivatorer och även för en rundresa till lokalföreningarna under nästa år. Bidraget betalas ut i två delar en i januari och en i juli 2004. Lokalföreningarna kan ansöka om medel hos RIKSKRIS

Inbjudan till hovet

Peter Söderlund/RIKSKRIS fick inbjudan av H.M Drottningen till seminariet "Barnen - Drottningens hjärtefråga" den 12 december 2003. Samtal fördes om kungahusets insatser för KRIS. Kungen är hedersmedlem i KRIS. Prins Philip önskade KRIS lycka till i vårt viktiga arbete.

NYHETSRESEN FRÅN LITAUEN V. 3

Sveriges ambassad i Vilnius 2004-01-16

Svenska KRIS, Kriminellas Revansch I Samhället, ska hjälpa ett antal fångar på Lukiskes-fängelset i Vilnius att starta en egen dotterorganisation. Sedan år 2000 har KRIS har engagerat sig i Litauen.

KRIS Finland

Markku Rehnback har åter varit i Finland och hjälpt till med arbetet hos Finska KRIS. Markku gjorde ett besök på Kervofängelset, samt träffade representanter från justitiedepartementet. Man förde även diskussioner kring ett gemensamt EU-projekt med inblandning av de baltiska länderna samt S:t Petersburg. Projektets syfte är implementera KRIS verksamhet i öst.

Brev från Lions club Stockholm

Först och främst vill jag tacka för en strålande introduktion av er organisation som gjordes av Peter Söderlund och Michael Thyberg för oss i Lions Club Stockholm i tisdags den 10 februari. Jag har idag via Internet skickat in 200: - utgörande medlemskap hos er som Stödmedlem. Ser fram emot att vi kan skapa ett slags samarbete för att ge er en bättre promotion.

Heders
Paul B. Tronêt
Vice President
Lions Club Stockholm

Vitryssland

Under några dagar i februari besökte Christer Karlsson och Peter Söderlund Vitryssland. Man träffade företrädare för justitiedepartementet och presenterade KRIS. Christer deltog även i ett direktsänt TV-program från parlamentet i Vitryssland.

per år, för att se vilka som gör vad, samt utbyta tankar, erfarenheter och funderingar.

Samverkan mellan anstaltsteamerna har inletts för att lyfta fram konceptet, att budskapet skall föras på samma sätt, men även för att utveckla konceptet.

– Samarbete är jätteviktigt, annars är det lätt att tro att man är Tarzan själv, säger **Masoud Beik**, anstaltsansvarig för den manliga delen.

KRIS Stockholm har tagit fram ett motivationsprogram, som de genom dessa träffar kunnat delge. Genom detta samarbete har öppenvården i Örebro kommit i kontakt med detta program, och använder sig av det i sin behandling.

När man arbetar riksomfattande tar man också råd av varandra i frågor till media, där det är viktigt att personliga åsikter inte hörs, utan att föreningens åsikter lyfts fram. Vidare kommer det också att ordnas gemensamma kurser mellan föreningarna.

Samarbete

Ett samarbete mellan teamerna runt om i landet går till så, att den KRIS förening som ligger närmast anstalten sköter den inledande kontakten. Sedan arbetar de ihop med den lokala förening där personen ska bo. Vid frigivningsdatum planeras hämtningen på bästa sätt. KRISare finns med som stöd vid första mötet med sin hemförening. I bästa fall har också de lokala föreningarna hunnit besöka personen en gång innan frigivning.

Strukturen

– Träffarna mellan lokalföreningarna har blivit mer organiserat och vi har fått en välordnad struktur. Många av oss hade ingen kännedom om hur andra arbetade, säger **Lena Gudding**.

– Nu har vi enats om en gemensam policy och vi arbetar TILLSAMMANS, en känsla av omtanke och kärlek börjar kännas i den här gruppen, fortsätter hon.

Kriminalvården

– Vi har blivit bra bemött och vissa anstalter och häkten är näst intill lyriska över det arbete vi gör hos dem. Ett bra betyg är när en anstalt sa att vi från KRIS var de enda utomstående som ALLTID passade tider och gjorde så som var överenskommet, säger **”Nettan”** stolt.

– På gemavdelningen rör sig KRIS fritt, de har fullt förtroende från personalen. Det skulle vara en katastrof om ett sånt förtroende missbrukades, säger **Lena**.

Förbättringar

KRIS kommer att fortsätta arbeta med motivationsprogram, men kommer att också arbeta för att anstaltstiden ska bli ÄNNU mer meningsfull.

– Många tror att vi är ute efter att bli fångvaktare också, vilket absolut inte är något vi vill. Vi försöker nå fram till personen bakom brottet. En person med känslor och drömmar som alla vi andra, säger **Masoud**.

I början var det mycket prat om ”vem som satt vem”, ärenden

Av: Michael Thyberg

Anstaltsteamerna har återkommande arbetsmöten om hur de kan förbättra och strukturera verksamheten.

Den klassiska första muckhämtningen av Peter Söderlund den 1 augusti 1998 från Österåker kva.

som de intagna behövde få uträttade, idag är innehållet helt annorlunda. Vi har blivit tvungna att sätta gränser både för vår och de intagnas skull, säger **Lena**

Framtida visioner

Överlag har samarbetet fungerat mycket bra. Under det gångna året har ”tjejteamet” tagit ut tjejerna på åtta P: 14 aktiviteter, såsom teater, simning, möten i olika självhjälpgrupper. Självklart är målsättningen att det ska bli ännu fler, drömmen är att kunna få igenom aktiviteter var tredje vecka. KRIS arbetar också för att tjejerna ska kunna få frigång till alla KRIS föreningar runt om i landet.

– Den absoluta drömmen är ju att vi blir arbetslösa, då har vi verkligen lyckats, avslutar **Lena**.

NBV fortsätter att berätta om oss och om våra medlemsorganisationer.

Kvinna i världen

NBV arbetar för ett mer jämställt samhälle. Vi kommer under våren att lansera ett studiematerial om kvinnors villkor i världen med både filmer, studiematerial och ett sällskapsspel. Spelet är färdigt redan i mar. Det är material ni kan använda er av för att fokusera på kvinnor inom KRIS I våra material belyser kvinnors villkor såväl nära som långt borta. I *Vägen ut* kommer vi att skriva artiklar om kvinnor.

Världen i norden

Vi arbetar också med integrationsfrågor. Din familj och dina vänner har stor betydelse för vilka traditioner och värderingar du bär med dig. Mycket av det du lärt dig tidigt i livet finns som en del av dig - utan att du funderar över det. NBV arbetar för att skapa förståelse över gränser, kulturell mångfald och samarbete mellan olika grupper. I vårt projekt Världen i norden arbetar vi med dessa frågor.

Så får du fart på din förening

Är det några få som gör mycket? En som bestämmer allt? Eller tycker du att det är krångligt att fatta beslut? **Föreningskursen är ett smart sätt att lära sig mer.**

Allt det här får du lära dig:

Demokrati - Det är att arbeta tillsammans

Att bilda en ideell förening

Styrelsen - Föreningens ledare och tjänare

Årsmöte - Årets viktigaste möte

Protokoll - Ett av många papper

Pengar - En fråga för fler än kassören

Medlem - Du har rättigheter och skyldigheter

KRIS

Materialet är rakt och enkelt skrivet och förklarar sånt som verkar krångligt.

Tag kontakt med din NBV-avdelning om du vill veta mer eller starta en studiecirkel.

Föreningskursen

Nu är materialet Föreningskursen klart och det kan användas både för styrelseutbildningar och för medlemsskolning. I texten brevid kan du läsa mer om innehåll.

FRISKSPORT

Svenska Frisksportförbundet är en ideell organisation som baserar sin verksamhet på avståndstagande från tobak, alkohol och andra droger och med en verksamhet inriktad på motion, miljövard, hälsa, friluftsliv och internationell solidaritet.

FRISKSORTFÖRBUNDET HAR 80 KLUBBAR I SVERIGE I 11 DISTRIKT OCH CA 8.500 MEDLEMMAR FRÅN 0 UPP TILL 100 ÅR. Förbundets kansli finns på Stensunds Folkhögskola i Trosa, ca 7 mil söder om Stockholm.

De flesta kommer in i Svenska Frisksportförbundet genom omklädningsrummet. Orientering, volleyboll, trampolin och innebandy är exempel på sporter som alltid varit stora inom frisksporten – från nybörjare till elitnivå.

På senare tid har även de så kallade äventyrssporterna vuxit sig starka. Klättring, forspaddling, grottkrypning och skärmflygning är inte bara till för de mest inbitna äventyrare. Inom frisksporten har alla möjlighet att vara med. Det viktiga är att röra på dig, äta nyttigt och inte förstöra kroppen med alkohol, tobak eller narkotika.

Som medlem har man också möjlighet att gå våra kursledarutbildningar. Förbundet arrangerar både helg- och veckokurser, till exempel påskkurs i Sälen och nyårskurs på Stensund vilken brukar pågå från den 28 december till den 4 januari.

Varje midsommar arrangeras midsommarfest både medlemmar och icke medlemmar på Stensund. Där finns det möjlighet att hyra rum av skolan eller tälta nere på campingen. Festen varar i två dagar med olika aktiviteter både för barn, ungdomar och vuxna, till exempel disco för unga och dans på dansbanan för vuxna.

Varje år, vecka 28, arrangerar Svenska Frisksportförbundets riksläger. Lägre ordnas av något av distrikten och på det viset varierar platserna. I år kommer lägre att vara i Örkelljunga. Till lägre är alla välkomna, medlemmar och icke medlemmar.

Varje klubb skapar sin verksamhet utifrån medlemmarnas intressen. Ett av frisksportens motto är generationer i gemenskap. Hela familjer, ja till och med släkter, kan vara med i vår verksamhet, vilket bidrar till att öka respekten för varandra.

Hälsningar Lena Mårtensson
Generalsekreterare

Det går att läsa mer om oss på vår hemsida:

NYKTERHETSRORELSENS BILDNINGVERKSAMHET

www.nbv.se - info@nbv.se

f o @ n b v

UNGDOMENS NYKTERHETSFÖRBUND

Kamp mot droger Det är en av UNF: s viktigaste slogans. Det är det vi vill. Vi kämpar för att det inte ska finnas droger i samhället. Kämpar mot drogerna som förstör många människors liv. Vi tycker att sprit är skit och alla ska kunna ha skoj utan alkohol.

UNF finns på många ställen i landet och vi är cirka 7000 medlemmar. Som medlem i UNF så dricker man ingen alkohol och använder inga droger.

Med UNF kan du åka på kurser och göra en massa roliga saker. För många blir föreningen en fristad där man slipper allt vad droger heter. Där händer en massa saker, lite olika beroende på var i landet man bor - allt från demonstrationer och teater till videokvällar och sport. Det är medlemmarna i föreningen som själva bestämmer vad de vill göra.

En annan sak vi i UNF är bra på är kurser. Sådana finns det gott om! I år handlar kurserna till exempel om hur man blir en bra ledare, hur man anordnar en kurs, om alkoholpolitik och om hur man stöttar en kompis som har missbruksproblem i familjen.

UNF är ofta i skolorna och pratar med barn och ungdomar om droger och attityder runt droger. Det är jätteviktigt tycker vi.

Vänner i världen Drogmissbruk finns över hela världen. Därför har UNF tillsammans med andra organisationer i IOGT-NTO-rörelsen många projekt i andra länder. I till exempel Vietnam, har ungdomarna en egen TV-show tillsammans med MTV. I Tanzania har vi fotbolls- och gatubarnsprojekt tillsammans med Sober, som är den tanzaniska motsvarigheten till UNF. I Baltikum har vi också gatubarnsprojekt. Som medlem i UNF får man chansen att åka och besöka ungdomar runt om i världen.

Alla får bestämma I UNF får alla vara med och bestämma vad vi ska göra - allt från vad föreningen ska göra till vad hela UNF ska arbeta med. Vartannat år är det kongress. Då samlas UNF:are från hela landet och bestämmer vad som ska hända med UNF i framtiden.

Nästa kongress är sommaren 2005 i Piteå. På kongressen händer det massor med tuffa saker, party på nätterna och en massa aktiviteter på dagarna, till exempel olika sporter och verkstäder där man får använda sin kreativa sida.

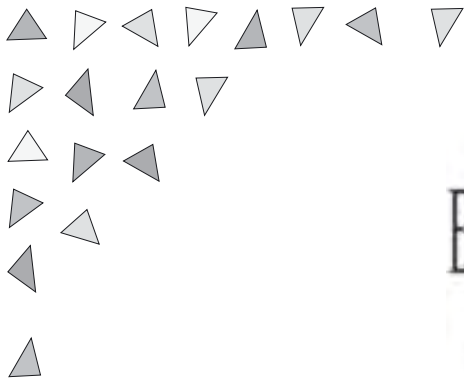
Bli medlem och ha kul med oss Du som är mellan 13 och 25 år och vill kämpa för ett drogfritt samhälle och dessutom ha kul tillsammans med andra ungdomar - gå med i UNF! Att vara medlem kostar 50 kronor per år.

Undrar du något om UNF kan du titta in på vår hemsida: www.unf.se eller maila på info@unf.se eller ringa till Tobias som jobbar på kansliet, telefon: 08-672 60 60

Välkommen!

Anna Ringnér

BLICKPUNKT EUROPA

en artikelserie från NBV

Spännande och lärorikt om EU

Det är alltid mycket som händer i EU - oavsett om man tycker om det eller ej - så är Sverige med i gemenskapen. Och när det händer är NBV där på vårt kontor i Bryssel. Vi kan erbjuda baskunskap om EU, information, studieresor och vårt studiematerial Blickpunkt Europa. Vänd er till NBV om ni vill lära er mer om EU - kanske för att kunna söka EU-medel till projekt.

AVDELNINGARNA:

NBV Stockholms län
tel: 08-663 94 05
e-post: stockholm@nbv.se

NBV Uppsala län Gotland
tel: 018-69 63 05
e-post: uppsala-gotland@nbv.se

NBV Södermanland
tel: 0155-21 10 40
e-post: sodermanland@nbv.se

NBV Östergötland
tel: 011-18 02 90
e-post: oostergotland@nbv.se

NBV Jönköpings län
tel: 036-39 56 90
e-post: jonkoping@nbv.se

NBV Kronoberg
tel: 0470-402 75
e-post: kronoberg@nbv.se

NBV sydost
tel: 0480-246 07
e-post: sydost@nbv.se

NBV Skåne
tel: 040-97 12 10
e-post: skane@nbv.se

NBV Halland
tel: 035-21 13 12
e-post: halland@nbv.se

NBV Göteborgs och Bohus län
tel: 031-704 10 40
e-post: goteborg@nbv.se

NBV väst
tel: 0500-48 09 50
e-post: vast@nbv.se

NBV Värmland
tel: 054-18 68 94
e-post: varmland@nbv.se

NBV Örebro län
tel: 019-670 83 00
e-post: orebro@nbv.se

NBV Västmanland
tel: 021-12 62 00
e-post: vastmanland@nbv.se

NBV Dalarna
tel: 023-161 79
e-post: dalarna@nbv.se

NBV Gävleborg
tel: 026-61 06 41
e-post: gavleborg@nbv.se

NBV MittSverige
tel: 063-12 66 00
e-post: mittsverige@nbv.se

NBV Västerbotten
tel: 0910-573 50
e-post: vasterbotten@nbv.se

NBV Norrbotten
tel: 0929-123 19
e-post: norrbotten@nbv.se

MEDLEMSORGANISATIONERNA:

Förbundet mot droger
031-56 47 55

IOGT-NTO
08-672 60 05, www.iogt.se

IOGT-NTO:s Juniorförbund
08-672 60 70, www.jun.org

Länkens kamratförbund
0322-453 32

Motorförarnas Helnykterhetsförbund, MHF
08-555 765 55, www.mhf.se

MHF-ungdom
08-555 765 55, www.mhf-ungdom.com

Nykterhetsrörelsens Scoutförbund, NSF
08-672 60 80, www.nsf.scout.se

Riksförbundet Hälsofrämjandet
08-643 05 04, www.halsoframjandet.se

Svenska Frisksportförbundet
0156-532 10, www.frisksport.se

Sveriges Blåbandsförbund, SBF
019-13 05 75, www.blabandet.se

Sveriges Blåbandsungdom, SBU
019-13 05 75, www.sbu.se

Sveriges Lärares Nykterhetsförbund, SLN
08-590 897 44

Sveriges Akademikers Nykterhetsförbund, SAN
08-715 13 17

Sveriges Polismäns Helnykterhetsförbund, SPHF
0532-163 26, http://hem.passagen.se

Ungdomens Nykterhetsförbund, UNF
08-672 60 60, www.unf.se

Vita bandet
019-57 40 41, www.vitabandet.org.se

Medlemsinformation

- från din lokala KRIS-förening

se även www.kris.a.se/lokalforening

Förening:	Aktivitet:	Datum:	Övrigt:
Stockholm:	Årsmöte	20 mars	kl. 17:00
	Danskurs	Söndagar	kl. 14:00
	Starta eget utbild.	1 april	Ring Anneli Wiklund 0704-27 44 41
	Filmkvällar	fre-lör-sön	ca: 18:00
	Spanskakurs	ring	Ring Rafael Angel 0732-14 76 92
	Gratis bröd	varje kväll	efter 18:00
Helsingborg:	Gym/solarium/IT-café		
Kalmar:	Fotboll/Paintball/Bowling		Ring för tid
Sala:	Årsmöte		
Norrköping:	Biljard/Innebandy/qvinnogrupp		Ring för info
Skellefteå:	Vinterläger/IT-café/studiecirklar		Ring för info
Luleå:	Utflykt till Måttsund	27 mars	Ring för info
Malmö:	Simning	ons/sön	samling 11:00 i cafeterian
Umeå:	Div. aktiviteter		Ring för info
Karlstad:	Div.aktiviteter		Ring för info
Piteå:	Bowling	Varannan onsdag	
	Övriga aktiviteter		Ring för info
Örebro:	Årsmöte	21 mars	klockan 14:00

Övriga lokalföreningars aktiviteter:

Se hemsidan: www.kris.a.se eller ring din lokala KRIS förening

Röster bakom *murarna!*

Denna sida upplåtes till de som sitter i fängelse. Som på ett sakligt och konkret sätt berömma eller kritisera olika faktorer de ställs inför under sin verkställighetstid. Sidan är inget debattforum utan ett plank för intagna.

Material skickas till: Johanna Bodin. Slöjdgatan 8, 903 25 Umeå eller via epost: johanna.bodin@kris.a.se

Rapport från insidan:

En rykande aktuell betraktelse över svensk kriminalvård

Sedan i augusti 2003 avtjänar jag ett fängelsestraff. Det känns inte roligt att berätta att detta är det trettonde i ordningen. Många chanser har jag fått, många broar har jag bränt - ett förflutet i aska och ruiner. Under sex veckor på säkerhetshäktet i Flemingsberg utanför Stockholm hann det totala misslyckandet i fatt mig. Ännu en lägenhet åt helvete. Och jag hade fått ett drömjobb - arbetade som skribent och nätreddaktör, allt i ett sammanhang som iaktogs med stort intresse av en nyfiken omvärld.

Nu har jag fått en ny chans, 35 år gammal. Varken livet eller hoppet har övergett mig. Från häktet sökte jag till fängelset Roxtuna, en anstalt med behandlingsinriktning. Det var med stor tvekan - efter tre behandlingar och ständiga återfall var min tro på den egna förmågan och behandlingsmodellen som sådan närmast noll.

Men jag bestämde mig för att våga tro. Det fanns inget annat val. Tro på det andra människor hade att säga. Och hur det nu gick till, efter drygt tre månader på behandlingsavdelning skickade anstaltsledningen ut mig på frigång till ett halvvägshus i Linköping.

För detta känner jag ett stort ansvar. Inte bara inför mitt eget liv, utan för de som kommer efter. Därmed har jag kommit fram till den springande punkten: Roxtuna torde vara unikt i sin mjuka atmosfär och vilja att hjälpa de intagna. Det är viktigt att anstalten får behålla denna identitet. Ett viktigt redskap för att få motiverade fångar till behandlingen är den intervju som görs när den dömde söker sig till anstalten.

För att ytterligare värna om klimatet och förändringsarbetet kan den som sedan visar sig omotiverad avskiljas från övriga intagna och skickas till en annan, ordinär anstalt där kåkmentalitet - att märka

tjallare, driva in skulder och skapa hierarkier - är accepterad.

Nu har det tyvärr blivit så att trögheten inom kriminalvården ökat genom den stora platsbrist som råder vid svenska häkten och fängelser. På många anstalter är beläggningen över 100 procent. Det har blivit i stort sett omöjligt att förflytta intagna till andra fängelser.

Denna överbelastning är troligen en kombination av stigande brottslighet, strängare domar med fler och längre fängelsestraff samt en mer effektiv polis. Och det har blivit ett samhällsproblem, i och med att all egentlig vård och rehabilitering överskuggas av den rena förvaringsfrågan - de individer som friges kommer i än högre grad vara benägna att återfalla i kriminellt leverne.

På Roxtuna har denna växande tröghet fått som konsekvens att behandlingsplatser omvandlas till slutenplaceringar för icke motiverade intagna. Det motiverade kollektivets förändringsarbete bromsas av uppblandningen med de intagna som borde omplaceras - hela syftet med Roxtuna skjuts i sank när de tuffa killarna ostraffat tillåts leka *hardcore prison*. Under sådana förutsättningar kan ingen seriös behandling bedrivas.

Det är därför av största vikt att problemet med platsbrist får en snabb lösning. Annars riskerar ett av flaggskeppen för humanitärt arbete inom våra statliga verk att sjunka till botten - med många förlistade själar som följd. Både vad gäller engagerad personal och olyckliga medmänniskor i fängkläder.

Richard Englund
Linköping den 20 januari 2004

Om utanförskap

Av. Lasse Olsson

Min erfarenhet som behandlare, säger att utanförskapet är kärnan i beroendesjukdomen. (WHO, Världshälsorganisationen fastslog 1958 att alkoholism är och bör betraktas som en sjukdom.) Min erfarenhet som barn i en missbrukarfamilj säger mig att utanförskapet var en överlevnads mekanism. Jag tror dessutom att utanförskapet är något vi väljer. Antingen som i de flesta fall ofrivilligt, men även i vissa fall medvetet. När vi väljer att ta oss ur vårt utanförskap, kan vi se var i livet vi valde att ställa oss utanför.

Jag fann ingen definition på ordet utanförskap. Däremot på ordet utanför, och dess benämning var: ”Att inte vara inne.” Ordet utanförskap en benämning på en individ som inte klarar att vara inne i sig själv. Vad som fört oss till punkten att inte vilja vara inne i oss själva kan ha många skilda orsaker. När vi väl utvecklat ett utanförskap, eller en känsla av att inte vilja vara oss själva finner vi olika sätt att hantera detta. Genom olika former av beroenden: Kriminalitet, alkoholism, narkomani, spel, ätstörningar, sex och så vidare.

Här är ett klassiskt exempel på hur ett utanförskap etableras. Detta är bara ett av tusentals sätt att bli sårad i själen och att inte bli ett med sig själv.

Jag är ett av fyra syskon. Jag kommer 11 år efter min närmaste bror. Min pappa lämnade mig när jag var 5 år.

(Avsaknaden av en förälder kan bli grogrund för ett utanförskap.) En av mina bröder började med narkotika i 15-årsåldern, när jag var ungefär 4-5 år. När jag var 9 år hade jag mer hemligheter än vad en 9-åring klarar av att bära. Jag visste var alla droger i hemmet fanns gömda. Jag kunde bygga de flesta haschpipor som finns. Jag visste var, när och hur min bror bestal och ljög för min mamma. Men det som är klassiskt i en missbruksfamilj är att du inte kan lita på dig själv: Vad du hör, ser eller känner; att förneka tre av våra grundläggande sinnen.

En gång då jag var 8 år fann jag hasch i min brors jacka. Jag visste att det gjorde min bror till något som jag inte ville att han skulle vara. Trött, orkeslös och fruktansvärt arg då han inte hade drogerna. Så min känsla sa mig än en gång att detta är fel. Jag såg drogen och gick till min mamma med den, och hon blev helt hysterisk. Hon väckte min bror som förnekade all kännedom och efter ca: 20 minuters total förnekelse, hade han lyckats föra över denna förnekelse till min mamma. Samma kväll blev jag lämnad ensam med min bror och fick på ett

hårdfört sätt lära mig att förneka vad jag hör, ser och känner.

Tre år efter denna händelse blev jag själv omhändertagen av de sociala myndigheterna och tillbringade därefter ca 14 år på olika institutioner. Där sa alla att jag var fel. Men jag var bara ”inte inne”. Idag är jag inne. I skrivandets stund sitter jag på verandan till ett hotell i Grekland. Det har gått 13 år sedan jag kom ut från min sista/senaste institution. Jag var då 23 år. Jag har fått lära mig att det finns ett antal verktyg för att ta mig tillbaka till mig själv, och att det helt och hållet handlar om att agera. Att be om hjälp och att hjälpa andra. Om du som läser detta känner ett utanförskap så kommer du att behöva handla/agera.

Självömkan, bitterhet och avundsjuka är alla kännetecken på att inte vilja vara i sig själv. Det bästa du kan göra under de närmaste 24 timmarna är att hålla upp dörren för någon. Att, hur motbjudande det än känns - le mot någon. Att, om du kör bil- stanna vid så många övergångsställen du kan och titta på de leenden du får. För kärleksfulla blickar, omtanke och förståelse är det som får oss att komma tillbaks till oss själva. Dessa råd gäller endast de som inte lider av alkoholism, narkomani eller någon annan form av beroende tillstånd eller de som lever tillsammans med en beroende sjuk.

Lider du av det eller om du lever tillsammans med någon som gör det, måste du först be om hjälp för att komma till rätta med den problematiken. För det har med tiden blivit den primära överlevnads mekanismen i att inte vara inne.

Att ”inte vara inne”

Undersökning om hinder och möjligheter i frigivningsprocessen

Av: Jenny Hult/informationsansvarig Bättre frigivning

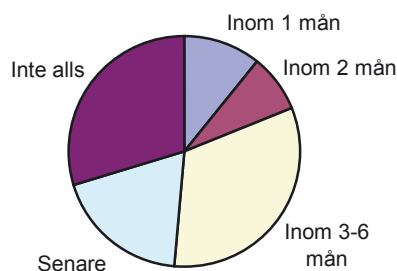
Vi som arbetar med kriminalvårdsfrågor stöter ofta på "sanningar" om hur det är att friges från ett fängelsestraff, hur saker och ting hanteras inne på våra fängelser och så vidare. I projekt Bättre Frigivning bestämde vi oss för att undersöka dessa olika sanningar lite närmare.

Equal-projektet Bättre Frigivning startade i maj 2002. Syftet med projektet är att finna nya vägar till arbetslivet för kriminella och före detta intagna. Under den tid projektet pågått har det blivit allt tydligare att det som påverkar hur den intagne lyckas på arbetsmarknaden är hela hans omgivande situation – Man kan inte isolera sysselsättningsproblematiken från övriga delar av den intagnes liv och sociala situation. En mycket viktig och kritisk punkt infaller vid tid för frigivning. Olika rapporter, studier och vittnesmål pekar på att tiden direkt efter frigivningen är avgörande för om du ska lyckas avhålla dig ifrån fortsatt kriminalitet. Vi började därför undersöka vad som egentligen händer i frigivningsprocessen. Vilka aktörer är inblandade? Vem gör vad? Hur ser samarbetet ut?

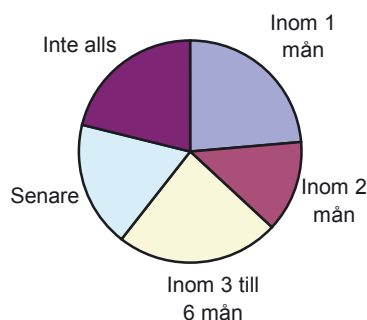
För att få en någorlunda rättvis bild av frigivningsprocessen valde vi att undersöka frigivningen från olika synvinklar; den intagnes, den före detta intagnes (KRIS-medlemmar), lekmanövervakarens och anstaltspersonalens. Efter inledande samtal i fokusgrupper med respektive kategori distribuerades en enkät till dessa fyra grupper. Slutligen intervjuades ett antal representanter ur tre av kategorierna för att ge sin syn på de resultat enkätundersökningen visade.

Sammantaget ger studien en något splittrad bild av frigivningsprocessen. Till exempel tycker vårdarna överlag att frigivningsförberedelserna fungerar bra eller mycket bra medan de intagna och KRIS-medlemmarna uppger att de till förvånande stor del inte har deltagit i någon verkställighetsplanering eller att denna planering kommit igång förhållandevis sent. Nedan redovisas grafiskt de svar 38 intagna, 37 KRIS-medlemmar och 41 vårdare gett i enkätundersökningen. Frågan för intagna och KRIS-medlemmar löd: "När påbörjade du den praktiska planeringen inför frigivningen (tillsammans med sin kontaktman)?" För vårdare löd frågan: "Hur värderar du det frigivningsförberedande arbetet sammanfattningsvis?".

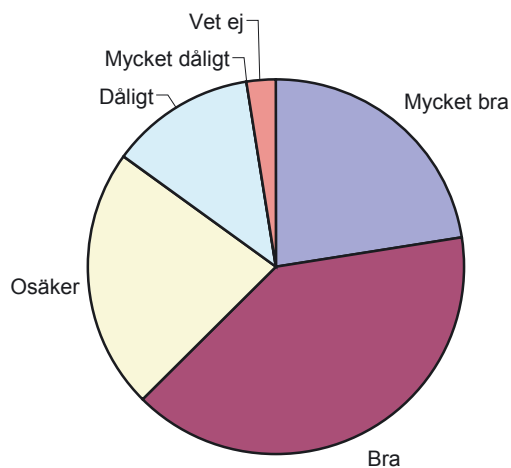
KRIS-medlemmar

Intagna

Vårdare

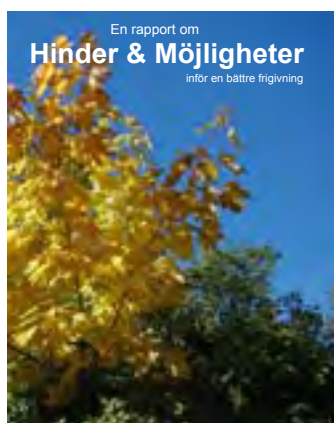

Lekmanövervakarna uppgav att de till stor del medverkade i flera viktiga situationer, t ex träffar med frivården och socialtjänsten, men att de gärna hade medverkat ännu mer i frigivningsprocessen, t ex genom att vara tillgängliga vid permissioner. Slutsatserna blir att kriminalvården och andra instanser/myndigheter som bör vara aktiva vid frigivningsplaneringen skulle kunna använda frivilligkrafter i ännu större utsträckning än vad som görs idag. En lekmanövervakares eller annan frivillig insats innebär också en kontinuitet i den intagnes liv där många myndighetspersoner kan bytas ut eller skifta från gång till gång.

Vidare beskriver studien hur kontaktmännens roll bör renodlas och avskiljas ifrån anstaltspersonalens övriga arbetsuppgifter. Detta hade gjort kontaktmännens roll tydligare och troligen också mer effektiv. Kontaktmännens dilemma och splittrade arbetssituation belyses också av de övertoner som framkommit i de samtal vi fört med intagna, KRIS-medlemmar och anstaltspersonal under undersökningens gång, där flera intagna vittnat om hur man får ”jaga” sin kontaktman när denne är i tjänst.

Det omgivande samhället bör också göras mer involverat i kriminalvårdens arbete – låt de instanser som klarar av en uppgift bäst utföra den, t ex missbruksvård, oavsett om det är innanför eller utanför murarna! Naturligtvis krävs då en större tillgänglighet och interaktion, både från kriminalvårdens och andra instansers sida, vilket bland annat ett visionsrum kan vara en lösning på: ett rum där olika myndigheter, föreningsliv, hyresvärdar, arbetsgivare, studieförbund och så vidare kan presentera sin verksamhet inne på anstalten.

Undersökningen är upplevelsebaserad och kan på grund av det begränsade urvalet inte tolkas alltför generellt. Den pekar dock på några viktiga områden som är värda att studera närmare. Vi har också, genom de många samtal och möten som ägt rum med intagna och KRIS-medlemmar, förstått att intagna och före detta intagna uppskattat att en undersökning genomförts som äntligen ger dem en egen röst och en chans att påpeka brister i frigivningsprocessen.

Rapporten finns att hämta på:
www.battrefrigivning.se
 som PDF för dig som är intresserad

Rutger Fuchgatan 9-11
 116 67 Stockholm
 Tfn: 08-442 00 98
 e-post: brygganstockholm@bryggan.a.se
www.bryggan.a.se

Aktiviteter under April

Datum:	Dag:	Aktivitet:
3	Lördag	Junibacken
5	Måndag	Cosmonova
6	Tisdag	ÖH/påskpyssel
7	Onsdag	Skidresa Järvsö
13	Tisdag	ÖH/spel/lek-pappagrupper
14	Onsdag	Målarkurs
19	Måndag	Bryggan IF-Delfinen-mammagrupp
20	Tisdag	ÖH/pyssel-pappagrupp
21	Onsdag	Målarkurs
24	Lördag	ÖH/pyssel-UG
26	Måndag	Bryggan IF-Delfinen-mammagrupp
27	Tisdag	ÖH/spel/lek-pappagrupp
28	Onsdag	Målarkurs

ÖH= öppet hus

UG= ungdomsgrupp

anmälan till aktiviteter senast fyra dagar innan

Välkomna!

KRIS Norrköping satsar på nystart

Av: Evelina Crabb

Med ny lokal, ny styrelse och kvällsöppet med nya aktiviteter siktar KRIS Norrköping mot nya mål.

I KRIS Norrköping sker det förändringar. Först gick flyttlasset till en ny lokal i centrala Norrköping och sedan ett årsmöte som innebar förändringar. Mycket är med andra ord på gång i KRIS Norrköping

Ny styrelse ska förbättra organisationen

Vid årsmötet som ägde rum den 5 februari, utsågs en ny styrelse och en ny ordförande, **Stefan Björklund**. Den nya styrelsen består av elva medlemmar: ordförande, vice ordförande, kassör sekreterare, fem ledamöter och två suppleanter. Det har även tillkommit två revisorer och ytterligare två som har ansvaret inför årsmötet 2005.

Styrelsens ordförande, Stefan Björklund, är nöjd med årets styrelse och han är mycket förhoppningsfull när det gäller framtiden. Stefan Björklund har märkt att det har skett förändringar jämfört med tidigare år.

- Största förändringen är att vi har en komplett styrelse med mycket bred kompetens, som jag hoppas att vi i KRIS Norrköping kommer att få stor användning av i framtiden, menar Stefan Björklund.

Stefan fortsätter med att berätta om de olika kompetenser som finns i årets styrelse.

- Vi har bland annat medlemmar som har kompetens som: behandlingsassistent, familjepedagog, tolvstegsterapeut och fritidsledare. I styrelsen finns det även människor som arbetar inom kyrkan och verksamheter som berör olika former av stödboenden. Den nya styrelsen innehåller även en anställd i föreningen.

KRIS Norrköping gör en nystart

Ny styrelse är bara en del av de förändringar som sker i KRIS Norrköping. KRIS har gjort förändringar på de flesta områden under de senaste månaderna.

- Eftersom vi nystartar KRIS Norrköping får vi se till att börja från början vad det gäller det mesta. Vi börjar helt enkelt från noll och bygger sedan vidare därifrån, berättar Stefan Björklund.

Några av förändringarna är bland annat morgonmöte för personalen, vilket är mycket uppskattat. Morgonmötet innebär att man går igenom dagens händelser och man

samtalar om hur situationen är i föreningen och det ges även möjlighet att dela med sig av hur man mår. En annan förändring som har kommit till är kvällsöppet. Nu ges det möjlighet att komma till lokalen på tisdag - och torsdagskvällar.

Regler och Struktur- två nyckelord i arbetet

Stefan Björklund påpekar att det är viktigt att dra ett streck över det som har varit och rikta blicken framåt. Han berättar att man i KRIS Norrköping arbetar flitigt med att se över tidigare misstag och arbetar därför till stor del med förebyggande åtgärder. Två viktiga nyckelord i KRIS Norrköping är Regler och Struktur.

- Med hjälp av regler och struktur kan vi inte bara skydda oss själva, utan framförallt vår lokalförening, menar Stefan Björklund.

"Våga växa" växer med KRIS Norrköping

Projektet "Våga växa" är en del av KRIS förebyggande och stödjande arbete. Syftet med projektet är att ge före detta kriminella och missbrukare en bra starthjälp med att komma på rätt sida om lagen i samhället. Genom olika typer av aktiviteter och utbildning får de hjälp att lotsas ut på arbetsmarknaden. Projektet sträcker sig till den 31 mars 2005. Efterfrågan på projektet växer. För tillfället finns projektet bara i Norrköping, men KRIS arbetar för att detta

kan utökas med tanke på att behovet ökar.

Bryggan – arbetar utifrån ett barnperspektiv

En annan viktig del i stödarbetet är Bryggan Norrköping, som är en ideell förening. Syftet med föreningen är att finnas till för att ge stöd och hjälp till barn och ungdomar, vars föräldrar på ett eller annat sätt hamnat inom kriminalvården. Bryggan Norrköping finns på Kristinagatan 3, intill Norrköpings Stadsbibliotek. Här finns ett brett utbud av aktiviteter för barn och föräldrar.

KRIS Norrköping har mycket på gång framöver. Stefan Björklund avslutar med att påpeka vikten av att arbeta vidare med gemenskap och kamratskap.

– Jag hoppas att vi kan få en äkta känsla av att det är **VI** tillsammans som skall åstadkomma saker som är bra för vår förening.

KRIS Norrköping ser fram mot det nya året och hälsar nya och gamla medlemmar välkomna till nya lokalen, Östra Promenaden 16.

MOB-pengar till RIKSKRIS

Av: Michael Thyberg

MOB (Mobilisering Mot Narkotika) har beslutat att stödja fem projekt som skall samordnas Av RIKSKRIS nationella samordning. Projekten är viktiga för utvecklingen av organisationens kraft inom de områden kunskapen finns. Peter Söderlund kommer att vara projektledare.

Fem olika projekt kommer att startas upp under våren 2004 och pågå året ut. Projekten innehåller allt från integration till kvinnoprojekt. Målet är att stärka olika grupper i och kring KRIS.

De olika projekten är:

- **Utveckling av organisation och verksamhet**

Målet är att skapa en gemensam strategi för samtliga föreningar och styrelser i Sverige och att de skall få grundläggande utbildning i organisations- och föreningskunskap.

- **Förbättring av uppföljningssystem**

Målet är att KRIS under år 2004 skall skapa ett statistikinstrument för att organisationens produktivitet bättre skall kunna mätas och för att kunna bidra till bättre verksamhetsstyrning. Systemet skall vara ett verktyg för att bättre kunna prioritera KRIS verksamhet och för att lämna information om verksamheten såväl internt som externt.

- **Kvinnors ställning i KRIS**

Målet är att dels stärka kvinnors ställning inom KRIS, dels en ökad samverkan mellan KRIS och kvinnoorganisationer, i syfte att underlätta för kvinnor med tidigare missbruk och kriminalitet att integreras i samhället.

- **Stärkt samverkan med invandrarorganisationer**

Målet är en utökad samverkan och ett ökat kulturellt utbyte mellan KRIS och iranska föreningarna i Umeå och i Stockholm samt att de iranska medlemmarna i KRIS skall få kontakt med sina landsmän i föreningarna i respektive stad och därigenom underlätta integrationen i det svenska samhället. Vid ett lyckat resultat kommer projekten att användas som modell för liknande grupper på andra orter.

- **Verksamhet i Litauen**

Målet är att förhindra att kriminella litauer beger sig till Sverige för att där begå kriminella handlingar, med bland annat anknytningar till narkotikabrottslighet.

– Alla fem projekt startas i full skala under våren och kommer att ge en del nya arbetstillfällen i Stockholm. Genom de processer projekten bidrar till kan även ytterligare arbetstillfällen skapas i andra delar av landet, säger Peter Söderlund till Vägen ut.

Fråga Krisjuristen

Anna Hedman

Sitter du i klistret? Har du något du undrar över som rör lagen och dess djungel?

-Då är du välkommen att kostnadsfritt
rådfråga RIKSKRIS egen jurist:

Anna Hedman tel: 054-21 60 55
Vikengatan 14 e-post:
652 26 Karlstad krisjuristen@kris.a.se

Detta nummers avsnitt av KRIS-juristen ska helst läsas i följd med förra numret av Vägen ut. Frågan löd: **När har jag rätt till subventionerad juridisk hjälp och när får jag nöja mig med den nyss utexaminerade KRIS-juristen ?**

Ordlista

(1) **Rättsskydd**; kostnader som betalas via privata försäkringar. Rättsskyddet gäller för den som tecknat en vanlig hemförsäkring. (2) **Rättshjälp**; kostnader som betalas av staten. I det förra numret behandlades Del 1 - rättsskyddet. Följaktligen ska nu **Del 2** behandlas – **den statliga rättshjälpen**. Det som här behandlas är tvister och alltså inte fall då en person begått brott, eller blivit utsatt för brott.

DEL 2

DEN STATLIGA RÄTTSHJÄLPEN

För vem?

En person kan i vissa fall på grund av "personliga förhållanden" vara ursäktad för att han inte tecknat en hemförsäkring med tillhörande rättsskydd. Utan en sådan giltig ursäkt kommer statlig rättshjälp inte att beviljas. **Hur ser då en giltig ursäkt ut?** Exempel som tas upp är en person som saknar bostad, eller nyligen fått ny bostad exempelvis till följd av skilsmässa. Den som nyligen "muckat" från fängelse, legat länge på sjukhus eller bott utomlands anses också ursäktad för att inte att inte hunnit se över sitt försäkringsskydd. Undantag kan också godtas för den som till följd av sociala eller språkliga svårigheter inte förstått vikten av att se över sin försäkring. I slutänden handlar det om en individuell bedömning där *behovet* ska vara avgörande. I tider av

sparpaket ska denna behovsprövning dock ses ur det snåla perspektivet. Inte heller rättshjälpen är befriad från omkostnader. För att rättshjälp ska beviljas krävs minst 1 timmes konsultation på advokatbyrå. Kostnaden för rådgivningen får du betala själv. Om rådgivningen blir mer än en timme kan detta senare dras av på den slutliga räkningen (även om den senare processen drivs av en annan person än den som stått för rådgivningen). Timkostnaden (år 2003) är 1206 kr. En person med svag ekonomi kan få denna utgift för en inledande rådgivning nedsatt till hälften. För övriga timmar får klienten betala en procentuell del själv beroende på ekonomisk kapacitet. Andelen ligger på allt mellan 2 och 40 % beroende på den sökandes ekonomiska förutsättningar. Den som enligt beräkningsmallen har för hög inkomst har inte rätt till någon rättshjälp utan får bekosta allt själv. Du ansöker om rättshjälp genom advokat eller annan jurist som meddelar rättshjälp, till exempel i samband med rådgivning. Den som bestämmer om rättshjälp ska beviljas är den domstol där processen förs eller Rättshjälpsmyndigheten www.rhm.dom.se eller den domstol där processen förs.

För vad?

Rättsfrågor som prioriteras högre är exempelvis vårdnad och umgängestvister. I ärende rörande vårdnad av barn måste först samarbetsavtal avslutas för att rättshjälp ska komma i fråga. Tvister som uppstår i arbetslivet

omfattas av rättshjälpen (vilket alltså inte är fallet för rättsskyddet som behandlades i förra numret av Vägen ut). När det gäller skadeståndsanspråk är det meningen att det ska finnas ett skyddsnet som täcker advokatkostnader. Detta nät är dock inte fritt från maskor. Exempelvis patientskador och läkemedelsskador; den som behöver advokat i dessa frågor får oftast betala själv. Rättshjälp beviljas för högst 100 timmar, i undantagsfall kan flera timmar medges. För överklagande av myndigheters och förvaltningsmyndigheters beslut (länsrätt, kammarrätt och Regeringsrätt) bekostar staten advokat endast i undantagsfall såsom i frågor om tvångsvård och utvisning ur landet. I andra typer av ärenden är det meningen att "systemet" ska tillvarata den enskildas intressen. En annan faktor som gör att rättshjälp kan nekas är om det finns en intresseorganisation som kan tillvarata den enskildes rättigheter, såsom en fack- eller hyresgästorganisation. Detta gäller dock inte intresseorganisationen KRIS i dagsläget. Till sist en fördel med den statliga rättshjälpen jämfört med den tidigare behandlade rättsskydds-försäkringen; rättshjälpen har inte någon övre tak för vad processen får kosta. På minussidan ligger det faktum att motpartens rättegångskostnader *inte* ingår i rättshjälpen (vilket alltså var fallet för rättsskyddet). Den part som tappar en domstolstvist får alltså betala motpartens advokatkostnader.

Henrik Arvidsson Consulting

- Din fullsortsleverantör av ekonomi och juridiktjänster

www.henrikarvidssonconsulting.cjb.net

Vågar du testa dina vingar?

Testa KRIS starta eget utbildning...

Sugen på att starta ett eget företag? Nu ger KRIS dig chansen att kostnadsfritt delta i en starta – eget utbildning i KRIS regi. Utbildningen som ges i samarbete mellan KRIS och **Henrik Arvidsson Consulting**. Ett företag specialiserat på att ge företag ett fullsortsutbud av tjänster inom ekonomi, verksamhets & organisationsutveckling samt juridik.

Utbildningen som omfattar 5 sammankomster om 3 timmar går igenom det du behöver veta för att starta, driva och utveckla ditt företag. De huvudsakliga momenten som ingår i kursen är:

- Affärsidé
- Marknadsanalys
- Marknadsplan & Marknadsföring
- Företagsformer
- Budgetering & Kalkylering
- Juridik

Kursinfo – KRIS Starta eget utbildning:

Tid: 1 april, 8 april, 15 april, 22 april, 29 april mellan 18:00-20:00

Plats: Tjärhovsgatan 34

Anmälan till: Anneli Wiklund tfn: 0704-27 44 41 eller 08-615 19 20
e-post: anneli.wiklund@kris.a.se

Pris: Kostnadsfritt för KRIS medlemmar

Detta är en stor chans för dig som KRIS medlem, en chans vi inte tycker att du skall missa. För att du som KRIS – medlem skall ha ännu större möjlighet att lyckas med ditt företag erbjuder Henrik Arvidsson Consulting på upp till **50 % rabatt** på sina tjänster, till exempel bokföring, juridik och affärsrådgivning. För att du skall kunna ta del av detta rabatterbjudande krävs att du är medlem i KRIS eller att KRIS skriftligen intygar att du är berättigad till denna rabatt som har som syfte att ge dig som KRIS medlem en större chans att lyckas lyfta till oanade höjder. För mer information om tjänster se www.henrikarvidssonconsulting.cjb.net

Exakt kursplanering: Gå in på www.henrikarvidssonconsulting.cjb.net och klicka på länken "KRIS Utbildning" Eller ring Henrik Arvidsson på tfn 016-12 64 55

Medlemserbjudande

Är du medlem i KRIS utför vi din bokföring för det väldigt låga priset 325kr/h exklusive moms. (Ordinarie pris 425kr/h exklusive moms) Då ingår även 3 timmars gratis rådgivning inom ekonomi, juridik, affärsutveckling/marknadsföring per månad (ord pris 950kr/h exklusive moms)

Är den ni värvar inte med i KRIS kostar bokföringstjänster 385kr/h exklusive moms (ord pris 425 exklusive moms) och liksom för KRISARE ingår 3 timmars fri rådgivning inom ekonomi, juridik, affärsutveckling/marknadsföring (ord pris 950kr/h exklusive moms)

När det gäller övriga tjänster erbjuder jag upp till 50 % rabatt för KRISARE och 25 % rabatt för övriga som blir värvade av er.

KRIS Stockholm arbetspool kan hjälpa dig med...

- yrkes- och studievägledning
- hur man går till väga för att få olika anställningsformer
- en länk mellan arbetslivet och KRIS
- yrkesutbildningar
- kurser
- arbeten
- stödpersoner

Vårt syfte är att hjälpa våra bröder och systrar till att bli delaktiga i samhället och i sina egna liv igen.

Tag gärna kontakt med någon av oss i KRIS arbetspool Stockholm

Projektledare:

Göran Karlsson 08-615 19 20

Mobil: 0736-88 19 22

e-mail: goran.karlsson@kris.a.se

Juha Dedorson 08-615 19 20

Mobil: 0736-88 99 51

e-mail: juha.dedorson@kris.a.se

Anneli Wiklund 08-615 19 20

Mobil: 0704-27 44 41

e-mail: anneli.wiklund@kris.a.se

Göran Karlsson

Anneli Wiklund

Juha Dedorson

Foto: Michael Thyberg

"Art of living"

Av: Anna-Karin Pettersson

Under fem dagar i januari har interner på Storboda-anstaltens avdelning Mellanboda norr om Stockholm, fått erfara effekterna av den helande andningstekniken som lärs ut genom Art of Livings Prison Smart program.

Programmet **Prison SMART** (Stress Management and Rehabilitative Training) är designat av **Sri Sri Ravi Shankar** som grundade organisationen Art of Living 1982. Han reser världen runt för att inspirera människor att lära sig dessa tekniker som medför ökad livskvalitet och harmoni. Organisationen Art of Living finns i 140 länder och är rådgivande inom FN- organet ECOSOC.

Prison SMART programmet sker i samarbete med **KRIS Stockholm** som etablerar de flesta kontakterna inom fängelserna. Denna helande andning - **Sudarshan Kriya** är en andningsteknik som gör att man lättare kan hantera känslor som aggressivitet, ilska, stress, oro och sorg. Det gör det lättare att komma tillbaka till ett lugnt sinne, känna harmoni och på så sätt få mer energi. Man bli mer fokuserad och dynamisk.

Prison SMART startades i USA av **Patric Duffy** som började lära ut dessa tekniker på fängelset med mycket goda resultat. Idag genomförs programmet på fängelset i bl.a. Indien, Ryssland, Sydafrika, Danmark och Polen. Läraren i Sverige heter **Hjalmar Nikolau** och har tidigare lärt ut Art Of Livings grundkurs i sex år innan han började ha fängelsekurser.

Under våren kommer vi att utöka vår verksamhet på fängelset runt om i landet, för kontakt hör gärna av er till KRIS Stockholm: juha.dedorson@kris.a.se eller till Art of Living: stockholm@artofliving.se eller se vår hemsida www.artoflivingsweden.org

SYVÄPURO - FRIHAMN FÖR UTSLAGNA i Finland

Foto: Matti Kid Hytönen

Av: Matti Kid Hytönen

Mauri Poikeljärvi (56) hade inte oddsens på sin sida när han, 7 månader efter sitt elfte muck, stiftade ett behandlingshem.

I dag är **"Maucka"** socialråd, nominerat av republikens president, och förbereder Syväpuros 25-årsfest. Under gångna åren har cirka 200.000 vårddygn givits på **Syväpuro**, vilket blivit något av en institution i finsk missbruksvård.

Syväpuro-samfundet personifieras i Maucka och tvärtom. Syväpuro har blivit en fristad för utslagna. Alla är välkomna - om och om igen. Det sägs i Syväpuro, att du faktiskt kan bli nykter även på ditt 1001:e, försök.

Syväpuro har anslutit sig till KRIS Finland. Det finns en direkt länk från muckandet via KRIS till Syväpuro-samfundet. Genom ett ramavtal kan var och en bosatt i Helsingfors mucka direkt till Syväpuro. I vissa fall även före egentliga muckdagen.

I KRIS Finland är Maucka hedersmedlem, och alltid med i bilden "när det händer".

Och på Syväpuro är han ett föredöme - för sin egen nykterhet, Syväpuro har under de gångna 24 åren alltid arbetat för de utslagna, hemlösa och missbrukarna.

Nästa nummer kommer kring den 10 juni.

Kärsön 2004

Nu är det snart dags att anmäla sig till årets familjedagar vid midsommar på Kärsön.

Första anmälningsdag är den 3 maj. Anmälan görs till **Gith Johnsson** på KRIS Stockholm. Tfn: 08-615 19 20 eller mobil: 0736-88 19 14. E-post: gith.johnsson@kris.a.se

Tid: 17-20 juni

Kostnad: 600 kr vuxen

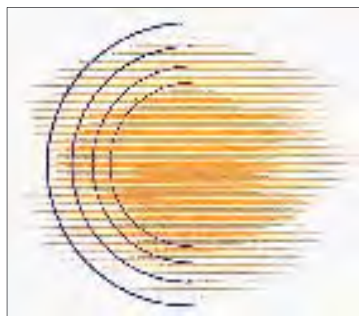
Barn: Gratis under 18

Välkomna till ett av Sveriges största drogfria midsommarfirande!

Har du någon mobiltelefon du inte längre använder?

Skänk den gärna till KRIS. Vi behöver mobiler till nymuckade personer för att kunna hålla kontakten med dem.

Tag kontakt med Anette Riipinen på Stockholms förening.
tfn: 08-615 19 20 eller
0736-88 19 06

Ferle-produkter AB

Box 1161

251 11 Helsingborg

Behöver ditt företag drogtester?

Ferle-produkter AB etablerades 1995 och är verksamma i hela Norden.

Vi har specialiserat oss på snabbtester som söker droger i urin. I vårt sortiment finns dessutom kringprodukter som gör ditt arbete med drogtestning lätt och smidigt.

Vi erbjuder drogtestar av högsta kvalitet till attraktiva priser.

- Brett sortiment med både plattor och stickor, som multi och singel
- Kringprodukter som t ex; manipulation, svett, och substanstester
- Flera cut-off möjligheter
- Gratis föreläsningar till våra användare
- Snabb och kunnig kundservice

Kvalitetssäkring i flera led:

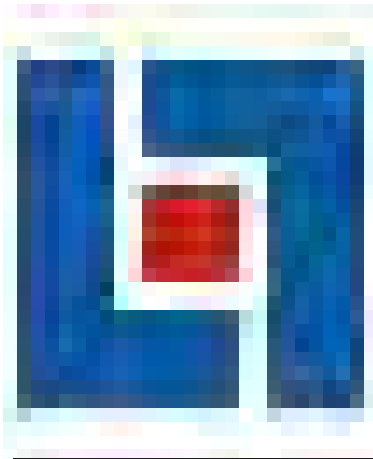
- Alla våra produkter är FDA-godkända.
- Producenten gör kvalitetskontroll vid tillverkningen.
- Våra ackrediterade laboratorier Uddevalla och Ängelholm analyserar löpande urinprov som ska verifieras.
- Vi bokför från vilket tillverkningsnummer ni som kund får levererat, därför kan vi snabbt meddela er om det skulle uppstå något problem.

Beställningar görs till:

Ferle produkter AB
Box 1161
251 11 Helsingborg
Telefon: 08-776 11 20
Fax: 08-776 11 10

ange kod: KRIS vid beställningen så stödjer du automatiskt KRIS Sverige.

en samarbetspartner till RIKSKRIS

Länsförsäkringar Stockholm

Bank & Försäkring

100% Reklam & Profil

Banvägen 21B
973 46 Luleå
Tel: 0920-890 89
Fax: 0920-940 30

en samarbetspartner till RIKSKRIS

**Här kunde ditt företag annonserat
ta kontakt med redaktionen
för priser!**

mobil. 0736-88 19 17 eller till: vagenut@kris.a.se

Lejongårdar

LEJONGÅRDAR har Olle Lejon AB som huvudman. Vi har funnits sedan 1992. Företaget är styrt av dom anställda. Basenheten Lejonet är ett HVB-hem med 9 platser i Skogaby, 1 mil utanför Laholm. Vår gård ligger ganska avskilt med vacker natur och bad- och fiskesjöar som närmaste grannar.

På vår basenhet vistas man några månader. Från basenheten går man sedan vidare ut i våra värdfamiljer, som finns i Skåne, Halland & Småland, eller till något annat behandlingsalternativ som alla parter är överens om. Våra värdfamiljer får kontinuerlig handledning och utbildning av Lejongårdar och vid placering av klient så besöks familjen en gång per vecka. Vår behandlingstid är individuell, men minst ett år.

Vi har ramavtal med Kriminalvården och ett flertal kommuner. §34-placeringar och kontraktsvård tillhör vår vardag. Vi har färdiga behandlingsplaner för kontraktsvård. Sol §6 samt LVM-placeringar är vi också väl förtrodda med.

På Lejongårdar kräver vi drogfrihet av alla inblandade parter. Vi kontrollerar drogfriheten med utandningsprov samt urinprov på egen utrustning. Dessa kontroller sker under hela placeringen, efter ledighet, vid misstanke eller helt spontant.

Vi erbjuder:

- kvalificerad familjevård 18 år och uppåt - killar, tjejer och par är välkomna
- individuell behandling med egen behandlingsassistent under hela behandlingsprocessen
- ett brett utbud av familjehem
- ett stort utbud av arbetspraktik och fritids-sysslor
- neuropsykologiska utredningar inom olika problemområden som ADHD, DAMP och dyslexi av vår egen psykolog
- ett fungerande kvalitetsledningssystem på vår basenhet och inom kort är vi certifierade.

